

PROPAGÁCIA BROKERSKÉHO CENTRA LETECKEJ DOPRAVY PRE TRANSFER TECHNOLOGIÍ A ZNALOSTÍ DO DOPRAVY A DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY V KONTEXTE TECHNOLOGICKÉHO TRANSFERU A JEHO PRÁVNE-EKONOMICKÉHO RÁMCA

JUDr. Ing. Alena Novák Sedláčková, PhD.

Katedra leteckej dopravy, Fakulta PEDAS, Žilinská univerzita v Žiline, Slovensko
alena.sedlackova@fpedas.uniza.sk

Abstract – *This paper is promotion of Brokerage centre of Air Transport for technology Transfer and knowledge into Transport and Transport Infrastructure- ITMS 26220220156.*

Key words – technology transfer, cooperation, economic and legal framework

Úvod

Projekt Brokerského centra leteckej dopravy pre transfer technológií a znalostí do dopravy a dopravnej infraštruktúry s ITMS kódom 26220220156 sa začal realizovať v roku 2011. S ohľadom na jeho veľký rozsah a riešenie v spolupráci s viacerými partnermi ako aj na snahu o propagáciu jeho výsledkov sa hlavný prijímateľ podpory Žilinská univerzita v Žiline rozhodla organizovať vedeckú konferenciu na Donovaloch v termíne 22.-24.01.2014, ktorej sa okrem partnerov a riešiteľov projektu zúčastňuje mnoho medzinárodne uznávaných vedcov ako aj odborníkov z praxe.

V tomto projekte sa rieši 11 aktivít, ktoré sú zamerané na budovanie infraštruktúry kompetenčného centra leteckej dopravy SR, centra pre aplikovaný výskum v stavebníctve a dopravnom staviteľstve, centra výskumu lokalizačných služieb a ich transferu do inteligentnej dopravy v SR, úložiska dát pre veľké množiny získavaných údajov ako aj infraštruktúry pre transfer technológií pre podporu malých a stredných podnikov v SR. Zámerom projektu je aj vytvorenie regionálnych centier v mieste pôsobenia partnerov. Hlavným prijímateľom projektu je Žilinská univerzita v Žiline a jej štyri fakulty- Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, Stavebná fakulta, Elektrotechnická fakulta a Fakulta riadenia a informatiky. Partnermi v projekte sú Technická univerzita Košice- Letecká fakulta, Letisková spoločnosť, a.s. a YMS, a.s.

Cieľmi projektu je transfer poznatkov a technológií špičkového leteckého výskumu do odvetvia dopravy, poznatkov a technológií z výskumu lokalizačných služieb do odvetvia dopravy, vytvorenie brokerského centra pre analytické

spracovanie dát a získavanie znalostí ako aj vytvorenie stratégie komerčného prepojenia brokerského centra s podnikateľským prostredím.

Okrem všetkých aktivít, ktoré sú zamerané na jedinečný výskum je dôležité i uvedomiť, že výsledkom projektu má byť podpora a skvalitnenie technologického transferu tj. vybudovanie systému vzájomnej informovanosti a previazanie univerzitného prostredia, výskumných organizácií a podnikateľského sektora, ako aj zapojenie jednotlivých podnikateľských subjektov, predovšetkým letísk do aktivít aplikovaného výskumu. Jedným z dlhodobých cieľov centra je aj podstatne väčšie otvorenie univerzít a ich zamestnancov von smerom k podnikateľskému prostrediu- sprostredkovanie projektov, zapojenie študentov do riešenia praktických diplomových a dizertačných prác, ktoré budú mať nie len vysoký vedecko-výskumný teoretický prínos, ale hlavne praktický prínos pre prax.

Jednou z možností ako začať bližšie spolupracovať s praxou a zabezpečiť možnosti užšieho prepojenia univerzity na prax, resp. podnikateľský sektor je uzatvorenie rámcových dohôd o spolupráci, ktoré by mohli byť prvým krôčikom otvorenia vysokoškolského výskumno-vzdelávacieho prostredia praxi. Tieto dohody sú pre projekt zaujímavé v dvoch prípadoch:

1/ dohody, ktoré vzniknú na základe dlhodobej medzinárodnej vedeckej spolupráce, a ktoré môžu viesť k získaniu medzinárodných zahraničných projektov,

2/ dohody, ktoré uzatvára univerzita s praxou, tj. s právnickými subjektmi, ktoré sú podnikateľským subjektom, a ktoré umožnia na jednej strane zistiť potreby týchto subjektov a na druhej strane umožnia univerzite preukázať, že jej vedecko-výskumné aktivity majú nie len teoretický prínos, ale hlavne prínos praktický.

Brokerské centrum v leteckej doprave napriek svojej relatívne krátkej histórii sa stále snaží o získanie podpory formou spolupráce v oboch vyššie uvedených oblastiach.

V prvej oblasti je Žilinská univerzita v Žiline, Katedra leteckej dopravy (ďalej len „KLD“) v súčasnosti spoluriešiteľom troch schválených projektov siedmeho rámcového programu a v tomto roku podala návrh na riešenie projektu v rámci výzvy riešenia projektov Horizont 2020- Prielomové inovácie pre európske letectvo. Najstarším projektom je projekt z roku 2013 AIR TRANSPORT NETWORK – NEXT GENERATION (AirTN-NEXT-GEN/ Grant Agreement n. 604952), kde KLD spolupracuje s deviatimi európskymi inštitúciami z oblasti civilného letectva- CENTRO ITALIANO RICERCHE AEROSPAZIALI SCPA, AGENZIA PER LA PROMOZIONE DELLA RICERCA EUROPEA, CENTRO PARA EL DESAROLLO TECNOLÓGICO INDUSTRIAL, OESTERREICHISCHE FORSCHUNGSFÖRDERUNGSGESELLSCHAFT MBH, DEUTSCHES ZENTRUM FÜR LUFT – UND RAUMFAHRT e.V., OFFICE NATIONAL D'ETUDES ET DE RECHERCHES AEROSPATIALES, STICHTING NATIONAAL LUCHT- EN RUIMTEVAARTLABORATORIUM, GR AERO LTD, ENTERPRISE IRELAND. Druhým riešeným projektom je Bridging East West for Aerospace REsearch (BEWARE), kde KLD je spoluriešiteľom aj s ďalšími 11 európskymi inštitúciami, kedy koordinátorom projektu je Invent Baltics (IB) a ostatní riešitelia sú: Aerospace Valley (AV), Hamburg Aviation (HAV), Association of Polish Aviation Industry (APAI), Agency for the Promotion of European Research (APRE), Farnborough Aerospace Consortium (FAC), Fundación Hélice (FH), Vilnius Gediminas Technical University (VGTU), Moravian Aerospace Cluster (MLK), National Institute for Aerospace Research (INCAS), Pôle Pégase (PP). Tretím projektom je Navigation SESAR Concepts Involving Operators (NASCIO), kde koordinátorom projektu je PiLD Labs (Pildo Consulting S.L. - PLD) a partnermi okrem KLD aj Rega (REG), Aeroports de Catalunya (AER), SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe (LPR), CatHelicopters (CAT), ONDA (OND), DHMI (DHM) a BULATSA (BUL). Posledný projekt, ktorého prvotný návrh bol v súčasnosti iba podaný v rámci výzvy Horizont 2020, by mal byť riešený v spolupráci so šiestimi európskymi partnermi a to: Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt e.V." (DLR), 2getthere B.V., Centre for Research and Technology Hellas/Hellenic Institute of Transport, Helios Technology Ltd a Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule Aachen.

V rámci druhej formy spolupráce, tj. priameho prepojenia univerzitného prostredia s praxou má KLD uzatvorené zmluvy o spolupráci alebo zmluvy o spoločnom riešení výskumu s: Národným leteckým centrom Zvolen, Helios Technology, Ltd., GEOVAP, F&F Global Investment, Úradu pro civilní letectví ČR, Ústav pro odborné zjišťování příčin leteckých nehod, Letecký úrad Slovenskej republiky, Řízení letového provozu České republiky, Letové prevádzkové služby Slovenskej republiky, YMS, Letisková spoločnosť Žilina a v oblasti prenosu poznatkov výskumu a praxe do vzdelávania aj so Strednou odbornou školou letecko-technickou v Trenčíne.

Na základe vyššie uvedených bilaterálnych a multilaterálnych dohôd dochádza k vzájomnej výmene konkrétnych informácií v rámci riešenia projektov, ktoré sú

prepojené na transfer poznatkov vedy a výskumu do praxe pomocou usporiadavania spoločných workshopov a konferencií, vypracovávanie záverečných prác študentov na základe konkrétnej požiadavky z podniku a vytvorenie spoločného propagačného a komunikačného systému.

Na základe vyššie uvedenej spolupráce je snahou riešiteľského tímu aj získavanie potrebných znalostí a informácií pre vytvorenie stratégie komerčného prepojenia brokerského centra s podnikateľským prostredím, ktoré vychádza z už vytvorených vzťahov, ktoré sa práve na základe riešenia tohto projektu ďalej rozvíjajú. Primárnym cieľom centra je realizácia transferu technológií a poznatkov z výskumných inštitúcií do súkromného sektoru s orientáciou na využitie špičkových pracovísk vedy a výskumu, formou:

- riešenia úloh aplikovaného výskumu pomocou využívania špičkových Hi-Tech technológií,
- dodávky riešenia úloh aplikovaného výskumu u malých a stredných podnikov, v širokej oblasti podnikov venujúcich sa problematike dopravy, či už ide o podniky poskytujúce služby na existujúcej dopravnej infraštruktúre, alebo výrobné podniky a prevádzky s ohľadom na rozvoj podnikového aplikovaného výskumu,
- podpory malých a stredných podnikov pri aplikovanom výskume a vývoji,
- transformáciou existujúcich výskumných pracovísk na špičkové pracoviská schopné konkurovať a podieľať sa na projektoch EÚ,
- vytváranie partnerstiev v medzinárodných výskumných konzorciách,
- udržiavania mladých, vzdelaných ľudí v regióne strednej Európe,
- transferu vedomostného potenciálu univerzít a výskumných inštitúcií do priemyslu.

Na základe už skôr uvedených informácií o participácii Žilinskej univerzity v Žiline, F PEDAS, Katedry leteckej dopravy na riešení medzinárodných projektov ako aj národných výskumných úloh je možné konštatovať, že postupne dochádza k napĺňovaniu primárnych cieľov projektu. Pri procese transferu technológií vedy a najnovšieho výskumu do praxe je potrebné, aby tento proces bol koncepčne riadený so zabezpečením smerovania k trvalo udržateľným výstupom. Na zabezpečenie tohto procesu je potrebné, aby na Žilinskej univerzite v Žiline vzniklo centrálné centrum transferu technológií, ktorého súčasťou bude aj brokerské centrum leteckej dopravy.

ZÁVER

Momentálne analyzuje možnosti organizačného usporiadania centra v podmienkach Žilinskej univerzity v Žiline, kedy v súčasnosti je nastavený systém, kde ako špecializovaná jednotka jednej z organizačných súčastí funguje centrum pre transfer technológií. Ďalšou z možností je vytvorenie samostatnej právnickej osoby, ktorej zakladateľom alebo spoluzakladateľom by bola Žilinská univerzita v Žiline a pri tej

príležitosti je potrebné vyhodnotiť aj prípadné príležitosti vstupu ďalšieho partnera do tejto spoločnosti, vytvorenie tzv. spin off spoločnosti. V tomto prípade je potrebné mať vytvorenú komplexnú ekonomicko-právnu analýzu prípadného partnera ako aj postupu, ktorý musí byť aplikovaný.

POĎAKOVANIE

Článok je publikovaný ako jeden z výstupov projektu:
„Brokerské centrum leteckej dopravy pre transfer technológií a znalostí do dopravy a dopravnej infraštruktúry; ITMS 26220220156.“

Podporujeme výskumné aktivity na Slovensku/
Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

REFERENCIE

- [1] NOVÁK-SEDLÁČKOVÁ, A. - Projects supported by structural funds of EU realized at university of Žilina in cooperation with air transport department and flight training organization – Air school of the university of Žilina, In: Perner's Contacts ISSN 1801-674X. - 2011. - Vol. 6, No. 5, 2011, Available from: http://pernerscontacts.upce.cz/24_2011/Novak1.pdf